

згідно з чинним законодавством України; укладання договорів Інтернет-провайдерів з організаціями колективного управління майновими правами суб'єктів авторського права і суміжних прав про виплату провайдерами добровільної винагороди.

Список використаних джерел:

1. Закон України “Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних”. – Відомості Верховної Ради України, № 7 / 2004.
2. Бондаренко С.В. Авторське право і суміжні права: [навч. посіб.] / С.В. Бондаренко. – К.: Ін-т. інт. власн. і права, 2009. – 260 с.
3. Жаров В.О. Захист права інтелектуальної власності в Україні: [навч. посіб.] / В.О. Жаров. – К.: Інст. інт. власн. і права, 2008. – 88 с
4. Капіца Ю.М. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу та законодавство України / Ю. М. Капіца. – К.: Видавничий дім “Слово”. – 2006. – 340 с.

Олексій Марія

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ВЕЛИКА ДЕПРЕСІЯ – МАСШТАБИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Економічний цикл – періодичне повторення таких фаз: криза, депресія, поживлення, піднесення (економічний бум) [1]. Криза – це постійне явище економіки, оскільки вона розвивається циклічно, тільки кожного разу на новому рівні; чим більший розвиток якоїсь галузі, тим більше вона постраждає внаслідок кризи. Криза, як економічне явище, може набувати глобальних масштабів, впливаючи на стан розвитку економіки у різних країнах світу. Тому, чим більше країна залежить від міжнародного ринку, на яку має місце економічна криза, тим більший буде масштаб пошкоджень.

У жовтні 1929 р. в у світовій економіці відбулася найбільша економічна криза ХХ ст., яка почалася у США і охопила інші країни світу. Ця криза отримала назву “Велика Депресія” і за масштабами не мала собі рівних в історії. Великій депресії передували події в США 1929 року — повального спаду цін на акції, що почався 24 жовтня і набув катастрофічних масштабів 28 жовтня. 29 жовтня (“чорний вівторок”) — день біржового краху на Уолл-Стріт. Деякі дослідники підкреслюють, що біржовий крах був симптомом, а не причиною Великої Депресії.

З середини 1920-х років фондовий ринок США був повністю у владі «биків» — гравців, що грають на підвищення курсів акцій. У 1923 році фондовий індекс Dow Jones перебував на рівні 99. У серпні 1929 року він злетів на 400 % і досяг 380, а 3 вересня індекс досяг рекордної позначки - 381,17 - однією з причин цього зростання була активність біржових спекулянтів. «Биків» змінили «ведмеді» — гравці на зниження [1]. Інвестори почали масово продавати акції; спроби утримати курси акцій не увінчалися успіхом. Вартість цінних паперів впала на 60-70 %, різко знизилася ділова активність, був скасований золотий стандарт для основних світових валют. За перші три роки депресії збанкрутували 4835 банків. А охоплене панікою населення намагалося за першої можливості вилучати свої заощадження з уцілілих банків, у результаті чого кількість грошей в обігу зросла з 454 млн \$ в 1929 році до 5699 млн \$ наприкінці 1932 року.

Політика «Нового курсу» президента Франкліна Рузвельта, включала в себе регулювання цін, ініціювання об'єднання виробників у великі підприємства, соціальну програму — встановлення мінімальної заробітної плати, максимального робочого тижня, введення пенсій працівникам, які досягли 65 років [2].

Вчені висувають декілька теорій але вони згодні в тому, що в кризі винна сукупність декількох факторів. Основні з них:

- вигідна позиція США у Першій Світовій війні призвела до значного зросту економіки, особливо галузі військово-промислового комплексу, яка і після війни мала значні прибутки, в той час, як інші галузі в цей же час зазнавали збитків;
- шалений ріст обсягів виробництва у 20-х рр. значно перевищив зростання прибутків більшості американців. З цієї причини товари не розкуповувалися й осідали на складах виробників;
- непомірно великі пільги монополіям призвели до того, що вони диктували ціни на сировину і на готову продукцію. При цьому увага не приділялася на ситуацію на ринку, а враховувалися лише інтереси монополій;
- союзники, а також переможена Німеччина, заборгували США значні суми й не могли їх виплатити;
- надання дешевих кредитів, які були доступні «середньому» американцю, призвело до величезних спекуляцій ними й надмірного захоплення американцями покупками. В населення ж не було коштів, щоби розплачуватись за них;
- у відповідь на прийняті в США закони, спрямовані на захист американського виробника, європейські країни також закрили свої ринки для американських товарів і послуг. До того ж Європа не мала чим розраховуватись за американський імпорт.

В результаті цієї кризи в США була створена Комісія з цінних паперів (Securities and Exchange Commission), яка була покликана встановлювати правила гри та карати порушників. Також був прийнятий закон, який заборонив зв'язок між інвестиційними і комерційними банками, і введено державне страхування банківських вкладів на суму, що не перевищує 100 тисяч доларів (для цього сформовано Федеральна корпорація страхування депозитів FDIC).

Глобалізація – це не тільки позитивні показники які зв'язані із експортом та імпортом, митом та кредитами, інвестиціями одних країн в інші, це ще і негативні, оскільки зв'язки роблять вразливими до зовнішнього середовища, чим менше країни були прив'язані до міжнародного ринку, тим легше вони пережили Велику Депресію. Через велику залежність Австралії від експорту сільськогосподарської продукції наслідки кризи були одними з найтяжчих у західному світі. Після 1932 року зростання цін на м'ясо та шерстяні вироби сприяло стабілізації економіки. Економіці Канади, окрім великої депресії, значної шкоди нанесли пилові бурі 1930-36 років (Пиловий Миск, англ. Dust Bowl). Промислове виробництво скоротилося у 1932 році до 58 % передкризового рівня, другий найгірший показник після США (для порівняння у Великобританії — 83 %). Національний дохід впав до 56 % рівня 1929 року, також найгірший показник після США. Безробіття у піковому 1930 році досягло 27 %. Велика депресія в Японії не була надто дошкульною. Японська економіка протягом 1929-31 років скоротилася на 8 %. Міністр фінансів Японії Такахасі Корекійо першим впровадив те, що пізніше стало називатися кейнсіанською економічною політикою: по-перше, значні фінансові стимули за рахунок бюджетного дефіциту, а по-друге, девальвація національної валюти. Франція не постраждала так сильно, як Німеччина чи Великобританія. Її економіка менше залежала від імпорту та експорту. Вплив депресії почав відчуватися лише в 1931 році [3]. Рівень безробіття зростав з 1929 р. по 1935 р., після чого пішов на спад. Однак важкі часи та зростання безробіття призвело до бунтів, утворення і росту популярності соціалістичного Національного фронту.

Як висновок, можемо виділити такі наслідками Великої Депресії на світову економіку:

- рівень промислового виробництва був відсунений до початку ХХ століття, тобто на 30 років назад;
- у країнах Західної Європи нараховувалось до 30 мільйонів безробітних;
- погіршилось становище фермерів, дрібних підприємців, представників середнього класу. Багато людей опинилося за межею бідності;
- значно збільшилась популярність як ліво-радикальних (комуністичних), так і право-радикальних (фашистських та радикально-націоналістичних) партій. Так, наприклад,

у Німеччині владу здобула Націонал-соціалістична німецька робітничка партія на чолі з Адольфом Гітлером [3].

Фондовий ринок відновився до докризових значень лише через 39 років — тільки в 1954 році індекс Dow Jones перевищив рівень 3 вересня 1929 року.

Важливим фактором щодо уникнення таких масштабів криз є та сама глобалізація, але з точки зору збалансування і оптимального використання світових ресурсів. Якщо всі країни вестимуть політику збереження ресурсів і збалансування економіки це призведе до розквіту, у протилежному ж випадку - до диспропорцій економічного розвитку, галопуючої інфляції, розриву господарських зв'язків.

Список використаних джерел:

1. Фрідман, М. Монетарна історія Сполучених Штатів, 1867-1960 / М. Фрідман. – Ваклер, 2007. – ст.861.
2. Гелбрейт, Дж. Великий крах 1929 року. / Дж. Гелбрейт. – Мінськ: Попурри, 2009. – ст. 255 .
3. Вікіпедія [Електронний ресурс] / Велика Депресія – Режим доступу:ru.wikipedia.org/wiki/Велика Депресія.

Радинський Сергій, Фроленко Роман

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПРОБЛЕМАТИКА ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Актуальність інноваційної моделі розвитку зумовлюється стрімким зростанням впливу науки та нових технологій на соціально/економічний розвиток, що відбувся протягом останніх років. Нові технології докорінно і швидко змінили структуру світової економіки. Виявилось, що неспроможність країни здійснити структурну перебудову економіки відповідно до нового технологічного укладу (чи зволікання з цим) не просто гальмує її розвиток, але й призводить до економічної деградації і відсуває її на периферію світових економічних процесів. Формування інноваційної економіки потребує значних фінансових ресурсів, тому переваги від застосування інноваційної моделі отримали перш за все багаті країни. Для економік, що розвиваються, досягнення цих переваг залежить від ефективності їх спеціальної інноваційної політики проривного типу, що полягає в дієвому державному стимулюванні прогресивної структурної перебудови економіки та реформуванні сфер освіти,